

Vapo Terra Oy
Heikki Nivala

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen yksittäistapauksissa (YVAL 252/2017), Vapo Terra Oy, Pihlassuon aurinkovoimahanke, Joutsa

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA

HANKE Vapo Terra Oy, aurinkovoimahanke, Joutsa

HANKEVASTAAVA Heikki Nivala

ASIAN VIREILLETULO Vapo Terra Oy on pyytänyt 5.7.2024 Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (Keski-Suomen ELY-keskus) päätöstä siitä, edellyttääkö Vapo Terra Oy:n aurinkovoimahanke Joutsassa YVA-lain (252/2017) mukaista menettelyä. YVA-harkintapyynnön liitteenä on toimitettu seuraavat asiakirjat:

- Pihlassuo-YVA-tarveharkinta.pdf
- Liite 1 Luontoarvojen esiselvitys 2022, Joutsa.pdf
- Liite 2 Pihlassuon aurinkovoimahankkeen viitasammakkoselvitys 2023, Joutsa.pdf
- Liite 3 Maaperäkartoitukset 2023 (Englanniksi).pdf
- Liite 4 Höystösensuon tuulivoimahankkeen hankerajaus.pdf

HANKKEEN TIEDOT

Hankevastaavan toimittaman selvityksen mukaan hanketoimija suunnittelee aurinkoenergian tuotantoaluetta Joutsan kuntaan Pihlassuon ja Pajusuon alueille. Suunniteltu hankealue sijaitsee noin 20 kilometriä pohjoiseen Joutsan keskustasta, Leivonmäen ja Pajumäen alueiden tuntumassa. Hankealue on pinta-alaltaan n. 154 ha ja sijoittuu neljälle kiinteistölle, jotka ovat kaikki Vapo Terra Oy:n omistuksessa. Hankealue koostuu kahdesta erillisestä alueesta (pinta-aloiltaan n. 70 ja 85 ha). Pihlassuon ja Pajusuon alueet ovat vuonna 2021 käytöstä poistuneita turvetuotantoalueita. Turvetuotannon ympäristöluvan rauettaminen on vielä kesken.

Aurinkovoimalan suunniteltu verkkoliityntäteho on enintään 80 MW_{ac}, paneeliteho n. 112 MW_p ja tavoiteltu vuosittainen sähköntuotanto n. 100 GWh. Hankkeen verkkoliityntäpiste on suunniteltu n. 5 km päässä kulkevaan Suur-Savon Sähkö Oy:n Kauppila–Joutsan 110 kV:n voimalinjaan. Sähkönsiirto hankealueelta verkkoliityntäpisteelle on suunniteltu toteutettavan tien viertä kulkevalla maakaapelilla. Suunnitellulla reitillä on pieni maatalouskeskittymä, jonka rakennuksia joudutaan mahdollisesti kiertämään.

25.10.2024

Valittavien aurinkopaneelien tekniset tiedot sekä alueen rakentamiseen liittyvät tekniset valinnat tarkentuvat suunnittelun edetessä. Alustavan suunnitelman mukaan Pihlassuon alueelle tullaan sijoittamaan n. 180 000 aurinkopaneelia. Ensisijaisesti aurinkopaneelitelineet kiinnitetään maahan lyönti- tai ruuvipaaluin. Telineiden kokonaiskorkeus on hanketoimijan mukaan Suomessa yleensä n. 4 metriä. Vaihtoehtoisesti telineet voidaan kiinnittää betonielementtien päälle, mikäli maaperään ei saada paaluja. Hankevastaavan mukaan perustamistapa ei vaadi maa-aineksen vaihtamista. Hankealueelle asennetaan aurinkopaneelitelineisiin yhteensä n. 230 invertteriä, minkä lisäksi alueelle sijoitetaan n. 12 muuntajaa. Kaapeloinnin aurinkopaneelilta inverttereille on suunniteltu kulkevan telineissä paneelien alla ja inverttereiltä muuntajille huoltotiestön vieressä kulkevissa kaapeliojissa. Aurinkovoimalaitos ja siihen liittyvät varastoalueet tullaan aittamaan n. 2 metriä korkealla aidalla.

Aurinkovoimalaitoksen odotettu tekninen käyttöikä on 30–40 vuotta, minkä jälkeen sen elinikä on mahdollista jatkaa uusimalla laitteistoja. Vaihtoehtoisesti laitos voidaan purkaa, jolloin puretun voimalan osat kierrätetään ja alue jälkihoidetaan purkamalla voimaloihin liittyvät telineet ja rakenteet sekä tiet ja muut rakennukset. Jäljelle jäävät betoniperustukset maisemoidaan. Pihlassuon entisellä turvetuotantoalueella on hankevastaavan mukaan jo valmiiksi kattava tieverkosto, jota täydennetään rakentamalla myös uusia teitä. Suurin kuormitus teille aiheutuu voimalan rakentamisen aikana. Uusien teiden leveys on n. 4 metriä ja ne toteutetaan olosuhteiden mukaan massanvaihdolla tai kelluvana ratkaisuna. Tiestön suunnittelussa tullaan huomioimaan paloturvallisuus ajantasaisen ohjeiden ja viranomaisohjeistusten mukaisesti.

HANKEALUE

Alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Keski-Suomen maakuntakaavassa alue on määritelty biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Joutsan kunta on lausunut, että Pihlassuon aurinkovoimahankkeeseen sovelletaan suunnittelutarveratkaisumenettelyä. Lähin rakennus on n. 100 metrin päässä hankealueesta. Hankealueen lounaispuolella, sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Pohjan voima Oy:n Höystösensuon tuulivoimahanke, josta on vireillä osayleiskaava.

Hankealueesta kaakkoon, lähimmillään 3 km päässä sijaitsee Kälkäsuon-Lehmusuon Natura 2000-suojelualue (FI0900019). Voimajohtoreitti ylittää lähimmillään 200 m päähän Natura-alueesta. Hankealueesta luoteeseen, lähimmillään n. 3 km päässä sijaitsee Rokasuon Natura-alue (FI0900106). Lähin yksityinen suojelualue on hankealueesta n. 600 m länteen sijaitseva Kiurulan metsä (YSA255567). Suunnittelun vaikutuspiirissä ei sijaitse tiedossa olevia pohjavesialueita, muinaisjäänneksiä tai metsälain 10 § mukaisia erityisiä elinympäristöjä.

Hankealue on entistä turvetuotantoaluetta, jolla tuotanto on lopetettu vuonna 2021. Turvetuotannon ympäristöluvan rauettaminen on kuitenkin vielä kesken. Hankealueelle on tehty luontoarvojen esiselvitys vuonna 2022 (liite 1), viitasammakkoselvitys 2023 (liite 2) sekä

25.10.2024

maaperäkartoitukset 2023 (liite 3). Näiden lisäksi alueelle suunnitellaan tehtävän happamien sulfaattimaiden selvitys vuonna 2024.

Hankealue kuuluu Järvi-Suomen metsäkasvillisuusvyöhykkeeseen ja Sisä-Suomen vietto- ja rahkakeitaat suokasvillisuusvyöhykkeeseen. Hankealueen ympäristö koostuu suurelta osin käsitellyistä turvekankaan ja kangasmaiden metsistä ja taimikoista. Kangasmailla on runsaammin mäntyvaltaista keski-ikäistä tai varttunutta puustoa. Voimajohtoreitin varrella ja läheisyydessä ympäristö on pääosin voimakkaasti muutettua sähkölinjan alista kasvillisuutta tai talousmetsää.

Hankealueella on kartoitettu maaperää sekä happamia sulfaattimaita. Hankealueen turvepaksuudet vaihtelevat kymmenestä senttimetrinä kolmeen metriin. Maaperäkartoitusten yhteydessä osissa hankealuetta on havaittu hajua, joka voisi viitata happamiin sulfaattimaihin. Hankevastaavan mukaan turvetuotannon aikana otetuissa vesistönäytteissä ei ole kuitenkaan havaittu merkkejä happamuudesta.

Alueella tullaan toteuttamaan turvetuotannon jälkihoitotoimenpiteet. Alueelta mm. puretaan laskeutusaltaiden patorakenteet ja kokoojajojen patoavat rakenteet sekä pumppaamo, kemikalointilaitteisto, mittakaivot ja altaiden päätyrakenteet. Turvetuotannon aikaisen pumppauksen päättyessä veden odotetaan kertyvän hankealueen koillispuolelle ja eteläpäätyyn. pysyvästi vettyvät alueet tullaan rajaamaan rakentamisen ulkopuolelle. Hankevastaavan mukaan aurinkovoimahanke toteutetaan mahdollisimman pitkälle turvetuotannon jälkihoidollisessa tilassa eikä lisäkuivatusta ole todettu tarpeelliseksi. Tarkempi vesienhoitosuunnitelma toimitetaan myöhemmin.

Hankealue on turvetuotannon lopettamisen jälkeen tuhkalannoitettu ja kasvittunut. Ojien varsilla kasvavat nuoret koivut ja pajukot tullaan raivaamaan. Aurinkovoimalan rakentamisen jälkeen alueelle on mahdollista istuttaa soveltuvaa kasvillisuutta. Aurinkopaneelien alapuolista kasvillisuutta niitetään tarvittaessa varjostusvaikutuksen estämiseksi.

HANKKEESTA VASTAAVAN ARVIO HANKKEEN MERKITTÄVISTÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA JA ESITYS HAITTOJEN LIEVENTÄMISTOIMISTA

Alueen luonnonarvojen esiselvityksessä havaittiin viitasammakoita alueen reunoilla ja sarkaojissa. Sarkaojien ja kosteikoiden osalta hankkeesta vastaava huomauttaa näiden vesitalouden olevan voimakkaasti sääolosuhteista riippuvaista. Lisäksi hankekuvauksessa todetaan, että pumppaamon purkaminen tulee muuttamaan alueen vesitaloutta nykyisestä. Hankkeen vaikutuksia viitasammakkoon pyritään hankevastaavan mukaan vähentämään osoittamalla lajille mahdollisia vaihtoehtoisia alueita hankealueen pohjoisosassa. Mikäli viitasammakoiden elinympäristön arvioidaan heikentyvän, hankkeelle tullaan hankevastaavan mukaan hakemaan asianmukaista poikkeuslupaa. Vedenpumppauksen loputtua hankealueen rajausta tullaan päivittämään niin, että viitasammakolle osoitetaan todellisten vettyvien alueiden perusteella parhaat vaihtoehtoiset elinympäristöt.

25.10.2024

Aurinkovoimalaitos ja siihen liittyvät rakenteet tullaan aitaamaan niin, etteivät ihmiset ja suuremmat eläimet pääse liikkumaan jännitteellisellä alueella. Aidattavien alueiden osa-alueiden väliin jää kapeimmillaan n. 280 metriä leveä vyöhyke, josta kulkeminen on mahdollista. Lohkomalla alue ainakin kahteen erilliseen lohkoon pyritään minimoimaan eläimiin kohdistuva estevaikutus. Alue aidataan hankevastaavan mukaan vain tarvittavilta osin, eli aurinkopaneelien ja muiden sähköteknisten laitteiden ympäriltä.

Hankevastaavan teettämän esiselvityksen mukaan vanhat turvekentät eivät ole linnustollisesti erityisen arvokkaita. Näin ollen varsinaista pesimälinnustoselvitystä ei ole katsottu tarpeelliseksi.

Hankealueen maisema muuttuu pitkäaikaisesti aurinkovoimalan myötä. Hankealuetta ympäröivät lähes kaikkialta metsät, joiden taakse hankevas- taava arvioi paneelien jäävän piiloon. Lisäksi hankevastaava arvioi, että lähialueen asutuksilta ei ole näköyhteyttä aurinkovoimalaan. Aurinkovoimalasta syntyvä ääni on hankevastaavan mukaan vähäinen eikä kantaudu ympäröivän puuston vuoksi pitkälle. Näin ollen on arvioitu, ettei hankkeesta aiheudu olennaisia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen.

Paneelikentän perustamistapana käytetään ensisijaisesti lyönti- ja ruuvi- paaluja, ja toissijaisesti käytetään kelluvia perustuksia. Perustaminen voidaan jälkimmäisenkin vaihtoehdon kohdalla tehdä ilman, että maa-aineksen vaihto on tarpeen. Näin ollen hankevastaava arvioi vaikutusten maa- perään jäävän vähäisiksi.

Hankevastaavan mukaan aurinkovoimalaitoksen vaikutus alueen vesitalouteen on pieni, sillä hanke pyritään toteuttamaan turvetuotannon jälkikäytöllisessä tilassa ja uusien ojituksen tekemistä pyritään välttämään. Tarkempi tekninen suunnitelma ja vesienhallintasuunnitelma laaditaan myöhemmin.

Pihlassuon aurinkovoimahankkeen lounais-/eteläpuolella, hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevan Höystösensuon tuulivoimahankkeen kaavoitusaloite on hyväksytty maaliskuussa 2024. Tuulivoimahankkeen koko on alustavasti 12–18 tuulivoimalaa, ja alueelle suunnitellaan mahdollisesti myös aurinkovoimaa sekä sähkövarastoa. Höystösensuon tuulivoimahankkeen ympäristövaikutuksia ei ole vielä arvioitu. Pihlassuon aurinkovoimahankkeesta vastaavan mukaan näiden kahden hankkeen mahdolliset ympäristövaikutukset poikkeavat toisistaan huomattavasti. Hankevas- taava toteaa, että siinä missä tuulivoimapuistojen vaikutukset liittyvät voimaloiden näkymävaikutuksiin, meluun, välkkeeseen sekä lintujen törmäys- riskiin, Pihlassuon aurinkovoimalan mahdolliset ympäristövaikutukset liittyvät lähinnä aitaamiseen ja alueella kulkemisen rajoittamiseen. Näin ollen hankevastaava katsoo, ettei Pihlassuon aurinkovoimahankkeella ja Höys- tösensuon tuulivoimahankkeella ole toisiaan vahvistavia yhteisvaikutuksia.

Hankevastaava ei pidä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä tarpeelli- sena Pihlassuon aurinkovoimahankkeen osalta.

25.10.2024

ASIAN KÄSITTELY

Viranomaisten kuuleminen

Keski-Suomen ELY-keskus on pyytänyt hankkeesta lausunnot seuraavilta tahoilta: Joutsan kunta, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen museo, Metsähallitus. Ohessa annetut lausunnot osittain tiivistettyinä. Lisäksi ennen päätöksen tekoa hankkeesta on pyydetty asiantuntijakommentit Keski-Suomen ELY-keskuksen eri asiantuntijoilta.

Keski-Suomen liitto pyytää lausunnossaan kiinnittämään huomiota hankkeiden yhteisvaikutusten arviointiin. Hankealueen läheisyydessä sijaitsee Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 osoitettu seudullisen kokoluokan tuulivoima-alue merkintä Höystösensuo. Höystösensuon alueelle on annettu aluekohtainen suunnittelumääräys, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haittaa muuttolinnustolle eikä uhanalaisten tai erityisesti suojeltavien lintulajien esiintymiselle. Suunnittelumääräys on annettu maakuntakaavaprosessissa tehtyjen selvitysten perusteella ja on syytä huomioida myös hankkeiden yhteisvaikutusten arvioinnissa.

Keski-Suomen museo toteaa, ettei hankkeessa ole esitelty kulttuuriympäristöarvoja ja että hankesuunnitelmaa tulee täydentää näiden osalta. Lisäksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta tulee selvittää maisemavaikutukset ympäristön osalta, vaikka kaava-alueelle ei sijoitu rakennetun kulttuuriympäristön erityisiä kohteita. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Keski-Suomen museo ei edellytä YVA-arviointia, mikäli hankkeelle laaditaan asemakaava tai yleiskaava, jolloin hankkeessa selvitetään kaavalliset kokonaisvaikutukset. Mikäli hanke toteutetaan suunnittelutarveratkaisulla, niin silloin YVA-vaikutusten arviointi on tarpeen, jotta kaikki hankkeen kokonaisvaikutukset tulevat selvitettyiksi tarpeellisella tavalla.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Saapuneet lausunnot toimitettiin hankkeesta vastaavalle vastineita varten. Hankkeesta vastaava on toimittanut 25.9.2024 vastineensa saapuneisiin lausuntoihin.

Hankkeesta vastaavan vastine

Keski-Suomen liiton lausuntoon antamassaan vastineessa Vapo Terra toteaa yrityksen olevan valmis luovuttamaan tuulivoimakehittäjälle tarvittavat lähtötiedot Pihlassuon aurinkovoimahankkeesta hankkeiden yhteisvaikutusten arviointia varten.

Keski-Suomen museon lausunnon vastineessa Vapo Terra oy toteaa, että kulttuuriympäristöarvoja ja -maisema-arvoja on käsitelty Pihlassuon suunnittelutarveratkaisuhakemuksessa.

25.10.2024

KESKI-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää, että Vapo Terra Oy:n Pihlassuon aurinkovoimahankkeeseen ei sovelleta lakia ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017).

Päätöksen perustelut

Sovellettavat lainkohdat

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVAL 252/2017) sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet ja niiden muutokset luetellaan sovellettavan lain liitteessä 1.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 3 § 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 3 § 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa on sen lisäksi, mitä 3 § 2 momentissa säädetään, otettava huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2. YVA-lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelossa ei ole mainittu aurinkovoimahankkeita eikä hankkeen toteuttaminen myöskään edellytä esimerkiksi alueen metsäluonnon pysyväisluonteista muuttamista mm. poistamalla alueelta puustoa pysyvästi alueen nykyisestä toiminnasta johtuen (hankeluettelon kohta 2f: yli 200 hehtaarin laajuisen, yhtenäiseksi katsottavan alueen metsä-, suo- tai kosteikkoluonnon pysyväisluonteinen muuttaminen mm. poistamalla puusto pysyvästi edellyttää suoraan YVA-lain mukaista menettelyä). Näin ollen hankkeen osalta tulee harkittavaksi ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen yksittäistapauksessa.

Perustelut

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne

Aurinkovoima-alue on suunniteltu sijoitettavan toiminnasta poistuneelle turvetuotantoalueelle jälkihoitotoimenpiteiden jälkeen. Sähköverkkoliitäntä on määrä toteuttaa maakaapeloinnilla tien viereen, jolloin merkittävää haittaa ei arvioida syntyvän. Aurinkovoimalan tavoiteltu verkkoliityntäteho on enintään 80 MWac ja arvioitu vuosittainen energiantuotto on n. 100 GWh. Hankealueen laajuus on n. 154 ha.

Paju-Pihlassuolla on voimassa olevat ympäristölupapäätökset (ISAVI/36/04.08/2010 ja LSSAVI/4498/04.08/2014). Paju-Pihlassuon turvetuotannon lopettamisesta on ilmoitettu kirjallisesti ELY-keskukselle 22.12.2022, mutta tätä lausuntoa kirjoittaessa alueen

25.10.2024

jälkihoitosuunnitelmaa ei ole toimitettu ELY-keskukselle eikä alueella ole tehty lopputarkastusta. ELY-keskus muistuttaa, että lupamääräyksen 19. mukaisesti tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes ELY-keskus on todennut, että alueet ovat kasvipeitteisiä, siirretty pysyvästi muuhun käyttöön tai että vesienkäsittely ei muusta syystä ole enää tarpeen. Turvetuotannolle myönnetty ympäristöluvut tulee rauetua Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa.

ELY-keskuksella on ollut lausuntoa kirjoittaessaan käytettävissään hanke- vastaavan suunnittelutarveratkaisua varten kokoama aineisto. Tämän aineiston mukaan hankealueella voi mahdollisesti sijaita mustaliuskemaata, minkä lisäksi hankealueelta on maaperäselvityksen yhteydessä tehtyjä havaintoja hajusta, joka voi viitata happamien sulfaattimaiden esiintymiseen alueella. Turvetuotannon aikana alueella on ollut käytössä kemiallinen veden puhdistus, joka alensi turvetuotantoalueelta lähtevien vesien pH:ta hyvinkin happamaksi. Turvetuotannon aikaisen päästötarkastelun perusteella kemikaalipuhdistukseen johdetussa vedessä ei kuitenkaan ollut havaittavissa merkittävää pH:n alenemista (2015–2022 ka pH 6,36), vaikka happamien sulfaattimaiden mahdollisilla esiintymiskohdilla on osin (erityisesti Pihlassuon pohjoispäässä) kaivettu paljonkin turvetta. Itäisellä, mahdollisella happamien sulfaattimaiden esiintymisalueella turvetta on kuitenkin jäljellä paksumpi kerros. Maaperäkartoituksen perusteella alueen kuivatuksen riittävä ylläpito voi vaatia ojien kunnostamista. ELY-keskukseen tulee toimittaa ojitusselitys vähäistä suuremmasta kunnostusohjelmasta. Lisäksi ELY-keskus pitää hyvänä, että paneloinnin ulkopuolelle jätetään luonnostaan vettyviä alueita. Hankkeen jatkosuunnittelu kuitenkin edellyttää vesienhallinnan suunnittelua, ja vesiä tulisi pidättää ennen vesistöihin laskua erityisesti rakennusvaiheen aikana, mutta myös sen jälkeen.

Maankäytön näkökulmasta katsoen ELY-keskus toteaa, että aurinkovoimalan sijoittuminen käytöstä poistuvalla turvetuotantoalueelle voidaan pääosin todeta hyväksi ratkaisuksi, koska näin aurinkovoimaa varten ei tarvitse perustaa uutta tuotantoaluetta neitseelliseen ympäristöön. Alue ei ole luonnontilainen eikä esimerkiksi metsätalouteen käytettävien alueiden määrä vähene, kun voidaan hyödyntää jo valmiiksi raivattua aluetta. Toiminnan luonne alueella kuitenkin muuttuu ja näkyy ympäristössä eri tavalla aikaisempaan toimintaan nähden. Lisäksi turvetuotantoalueella tiedetään viihtyvän arvokasta eliöstöä, kuten viitasammakoita.

Luonnonarvojen osalta olennaisimmat selvitystarpeet on tunnistettu pääasiassa hyvin hankkeen esiselvityksessä. Lisäksi viitasammakoselvitys on tehty oikea-aikaisesti. ELY-keskus toteaa, että viitasammakon osalta on kuitenkin keskeistä, miten laji tullaan huomioimaan turvetuotannon jälkihoitotoimenpiteissä ja edelleen aurinkovoimalan jatkosuunnittelussa. Näin ollen hankkeen vaikutusta lajiin ei voida täysin aukottomasti arvioida yksin nykytilan selvityksen perusteella. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat tulee siis huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa. Suurimpana puutteena ELY-keskus kuitenkin näkee (erityisesti pesivän) vesi- ja rantalinnuston selvittämättä jättämisen hankealueella, jolla on kuvauksen perusteella linnustolle soveltuvia vesiallikoita sekä laajaa, rimpipintaista

25.10.2024

kosteikkotyypistä alaa. Alueen mahdollisiin linnustoarvot tulee selvittää ja niihin tulee kiinnittää huomiota hankkeen jatkosuunnittelussa. Lisäksi ELY-keskus huomauttaa, ettei selvityksissä ole myöskään huomioitu luontodirektiivin liitteen IV (a) sudenkorentoja. Mikäli runsasvetisimmissä allikoissa on lumpeiden tai ulpukoiden esiintymiä, tulee ainakin lummelampikorenon (*Leucorrhinia caudalis*) esiintymistä selvittää.

Hankekuvauksessa on arvioitu, että asutuksen ja tuotantoalueen väliin jäävä metsä tarjoaa näkösuojaa paneelienttiin. ELY-keskus huomauttaa, että metsänkäsittely ja etenkin avohakkuut voivat muuttaa maisemaa ja näkymiä ympäristöön. Lisäksi hankealueen välittömään läheisyyteen sen etelölounaispuolelle on suunnitteilla Höystösensuon tuulivoimahanke. Hankkeiden maisemaan kohdistuvista yhteisvaikutuksista ei ole esitetty arviota. Maisemavaikutusten arvioinnin kannalta havainnekuvat paneelientistä ja muista rakennuksista ja rakenteista olisivat tarpeen, mutta sellaisia ei ole kuitenkaan esitetty. Ympäristöselvityksessä ei myöskään ole käsitelty aurinkovoimalan aiheuttamaa häikäisyvaikutusta. Hankkeella ei kuitenkaan todennäköisesti ole sellaisia merkittäviä maisemavaikutuksia, jotka yksistään edellyttäisivät YVA-lain mukaista menettelyä. Hankkeen jatkosuunnittelussa hankealueen ja sen vaikutusalueen maiseman nykytila, arvot ja ominaispiirteet tulee selvittää. Nykytilaselvitykseen ja havainnollistamiseen perustuen tulee esittää arvio hankkeesta aiheutuvista maisemavaikutuksista. Myös maisemaan kohdistuvien yhteisvaikutusten selvittäminen ja arviointi viereisen Höystösensuon tuuli- ja aurinkovoimahankkeen kanssa on tärkeää.

Lopuksi ELY-keskus toteaa, että se pitää hankevastaavan arviota hankkeen yhteisvaikutuksista riittämättömänä. Pihlassuon aurinkovoimahankkeen välittömässä läheisyydessä sijaitsee suunniteltu Höystösensuon tuulivoima-alue, joka on osoitettu myös Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040. Höystösensuon osalta maakuntakaavan määräys on seuraava:

Alueiden Höystösensuo, Kannonkoski, Miilukangas ja Tukkimäki yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haitallista maisemallista vaikutusta kansallispuistojen virkistys- ja matkailukäyttöön.

Alueiden Höystösensuo ja Leppäkangas yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haittaa muuttolinnustolle eikä uhanalaisten tai erityisesti suojeltavien lintulajien esiintymiselle.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan nämä asiat tulee huomioida myös Pihlassuon aurinkovoimahankkeen suunnittelun yhteydessä. Yhteisvaikutukset tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden kanssa tulisi selvittää ja mahdollisesti myöhempi kaavoitus olisi hyvä tehdä samanaikaisesti ja yhteisellä yleiskaavalla. Yleiskaavan laatimisen tarpeellisuus tulee selvittää myös aurinkovoiman osalta.

Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee siis selvittää mahdolliset happamat sulfaattimaat alueella sekä tarkentaa maisemavaikutusten selvitystä mm.

25.10.2024

havainnekuvien avulla ja luontoselvitystä linnuston sekä tarvittaessa luontodirektiivin liitteen IV (a) sudenkorentojen osalta. Lisäksi hankkeen yhteisvaikutukset muiden hankkeiden ja erityisesti Höystösensuon tuulivoimahankkeen kanssa tulee selvittää asianmukaisesti mm. maankäytön, turvallisuuden, maiseman ja luontoarvojen osalta. Vesienhallintasuunnitelmassa tulee kiinnittää huomiota riittävään vesien pidättämiseen. Lisäksi tulee huomioida viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat alueella. Turvetuotannon ympäristölupa tulee rauettaa. Turvetuotantoalueen jälkihoitotoimenpiteet ovat keskeisessä asemassa siinä, millaisena hankealueen vesitalous tulee näyttäytymään niin alueella esiintyvän lajiston kuin aurinkovoimalan perustamisen kannalta.

Johtopäätökset

Aurinkovoimahankkeilta ei suoraan edellytetä YVA-lain mukaista YVA-menettelyä, jolloin hankkeen osalta tulee tehdä yksittäistapauspäätös YVA-menettelyn tarpeellisuudesta. Päätettäessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuudesta, käytetään harkinnassa YVA-lain liitteessä 2 mainittuja tekijöitä (hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne).

Kun otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne, sekä hanketoimijan selvityksen perusteella edellä todetut seikat, hankkeen toteuttaminen ei ennalta arvioiden aiheuta laadultaan ja laajuudeltaan niin merkittävää haittaa, että siihen tulisi soveltaa YVA-lain mukaista menettelyä. Näin ollen YVA-lain 3 §:n 2 momentin mukaista ympäristövaikutusten tapauskohtaista arviointimenettelyä ei sovelleta puheena olevaan hankkeeseen. Mikäli hanke muuttuu nyt esitetyistä, tulee YVA-lain mukaisen menettelyn tarve uudelleen harkittavaksi-

SELVILLÄOLOVELVOLLISUUS

Hankkeesta vastaavan on sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää (YVA-laki 31§).

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 3 §, 11 §, 12 §, 13 §, 37 § sekä liitteet 1 ja 2

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 1 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §, 60 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen (YVAL 37 §). Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Valituskirjelmä on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut

25.10.2024

tiedon päätöksestä. Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea muutosta valittamalla. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 37 §:n 1 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta ja hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan (YVAL 37 § 2 mom.).

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO

Tämä päätös annetaan todisteellisesti tiedoksi hankkeesta vastaavalle ja lähetetään tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Kuulutus sekä kuulutettava päätös ovat kuulutusaikana 29.10.–28.11.2024 yleisesti nähtävillä Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen www.ely-keskus.fi/kuulutukset/keski-suomi. Tieto kuulutuksesta julkaistaan Joutsan kunnan ilmoitustaululla joko sähköisesti tai muutoin kunnan valitsemalla tavalla.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Ylitarkastaja Sonia González López ja ratkaissut Yksikön päällikkö Johanna Viljanen.

JAKELU

Vapo Terra Oy / saantitodistuksella
Joutsan kunta
Keski-Suomen liitto
Keski-Suomen museo
Metsähallitus

LIITTEET

Valitusosoitus (toimitetaan vain hankkeesta vastaavalle)

MAKSU

Päätöksestä ei peritä suoritemaksua

LISÄTIEDOT

Sonia González López, sonia.gonzalezlopez@ely-keskus.fi,
p. 0295 024 095

Tämä asiakirja KESELY/792/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/792/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Viljanen Johanna 25.10.2024 15:38

Esittelijä González López Sonia 25.10.2024 15:15